

Izdajatelj:

Društvo katoliških pedagogov Slovenije

Svet revije

Jože Mlakar
Marjan Peneš
dr. Andrej Perko
Marija Šušteršič
Marija Žabjek

Odgovorni urednik

dr. Silvo Šinkovec

Uredniški odbor

Tatjana Fajdiga
Ksenija Fänrich
Roman Globokar
Alenka Gortan
Dejan Hozjan
Marijana Kolenko
Sebastjan Kristovič
Saška Ocvirk
Jože Pavlovič

Naslov uredništva

Vzgoja, Tržaška cesta 132, 1000 Ljubljana
070 449 331

urednistvo@revija-vzgoja.si

info@revija-vzgoja.si

silvo.sinkovec@rkc.si

http://www.revija-vzgoja.si

ID za DDV

SI64231160

Transakcijski račun

SI56 6100 0000 9750 496

odprt pri Delavski hranilnici d.d.

Oblikovanje in prelom

Tiskarna Oman, Kranj

Tisk

Belin

Lektoriranje

Barbara Rodošek

Revija *Vzgoja* izhaja štirikrat letno. Cena izvoda v letu 2026 je 7,50 €. Naročnina za naročnike v Sloveniji je 29 € (tujina 40 €).

DDV in poština sta všteta v ceno.

Odpoved naročnine sprejemamo samo pisno za naslednje obračunsko obdobje.

Navodila za pisanje prispevkov lahko dobite na uredništvu ali na spletni strani.

Prispevkov ne honoriramo.

Če naročniki svojega izvoda ne prejmete na dom, prosimo, da nas o tem obvestite.

Natisnjenih 1100 izvodov.

ISSN: 1580-0482

Bodi hvaljen

■ **Silvo Šinkovec** je predavatelj, terapevt, voditelj seminarjev in duhovnih vaj, urednik revije *Vzgoja*, duhovni asistent DKPS in direktor IFP.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja sem v Italiji odkril čudovito pesem *Laudato si'*. Frančišek Asiški se zahvaljuje za čudovito stvarstvo in časti Stvarnika. Ti, ki si ustvaril tako čudovite stvari, si vreden vse hvale in časti. Ti, Stvarnik, si vreden vsakega občudovanja. Zato bodi hvaljen (*Laudato sii*). Sv. Frančišek je preko narave odkrival in slavil Njega, ki je avtor vsega lepega in dobrega. Kdor zna naravo gledati s srcem, mu lepota polni srce. Hvalnica *Laudato si'* je povzela ti-soče mojih sprehodov v naravo, opazovanje gozda, dreves, ptic, žuželk, polja, travniških in vrtnih rož, čudovito oblikovano pokrajino, morje in gore ... Imel sem srečo, da sem živel na vasi, da sem lahko pasel krave, kosil travo, delal na polju in v vinogradu, hodil v gozd in v planine ter imel prijatelje, ki so me učili gledati in občudovati naravo.

Lepo in pomenljivo je, da je papež Frančišek dal naslov svoji ekološki okrožnici *Laudato si'*. Ne začne s krizo, ne začne s teologijo, ne začne s sociologijo. Svoje razmišljanje začne s čudenjem in hvaležnostjo. Še bolj natančno, začne s slavljenjem Stvarnika. Že v naslovu. Sam se je poln občudovanja narave in človeka vsak dan za vse in vsakogar zahvaljeval ter slavil Njega, ki je vir vsega čudovitega. To je izhodišče njegove okrožnice o varovanju narave.

V grški tradiciji poznamo izraz *kalokagathia* (*kalós kai agathós*), ki pomeni, da se lepo in dobro pojavlja skupaj. Vse, kar biva, je lepo in dobro. Krščanstvo poudarja še tretjo razsežnost pojavnosti: sveto. Umetnik, ki je svetost sama, v vsem, kar ustvari, pušča sled svetosti, ki se odraža kot lepo in dobro.

Ob doživljanju lepega zori tudi občutek za sveto. Človek odkriva svetost narave in sebe. Iz tega občutka se oblikuje nov odnos do narave, ki je poln občudovanja, hvaležnosti in spoštovanja. Doživljanje lepega vodi v občudovanje, občudovanje v hvaležnost, hvaležnost v spoštovanje narave. Človek naravo doživlja kot dar, ki ga presega. Tako se ekologija sreča z duhovnostjo. To ni dodatek k *Laudato si'*, ampak njen naravni začetek in vrh.

Iz tega doživljajskega humusa raste odgovornost. Človeku s to izkušnjo na kraj pameti ne pride, da bi naravo izkoriščal. Brez občudovanja ni spoštovanja, brez spoštovanja ni odgovornosti in brez odgovornosti ni trajnosti. Mlad človek ne začne varovati narave, ko spozna vse okoljske predpise, ampak ko jo zna gledati. Ko ga prevzame lepota narave, začuti hvaležnost. Ko v stvarstvu prepozna nekaj, kar ga presega, se rodi odgovornost. To je izjemno močna pedagoška intuicija. Vzgoja se ne začne pri pravilih, ampak pri izkušnji lepote. Otrok, ki se nauči občudovati drevo, reko ali goro, bo lažje razumel, zakaj ju je treba varovati. Etika raste iz odnosa, ne iz prepovedi.

Otrok ali mlad človek ne začne varovati narave zato, ker je prebral poročilo o podnebnih spremembah in tonah odpadkov. Začne jo varovati, ker je zanj postala lepa, dragocena in vredna varovanja. Zato najgloblji cilj vzgoje ni posredovanje znanja, ampak oblikovanje pogleda na resničnost.

Človek ravna tako, kakor vidi svet. Če svet vidi kot predmet uporabe, ga bo izkoriščal. Če ga vidi kot skupni dom, ga bo varoval. Če ga vidi kot stvarstvo, ga bo sprejemal s hvaležnostjo in spoštovanjem. V sodobni pedagogiki veliko govorimo o kompetencah, kritičnem mišljenju, digitalnih spretnostih in trajnostnih ciljih. V *Laudato si'* pa beremo nekaj skoraj pozabljenega: človek mora najprej znati gledati, se ustaviti in odkriti lepoto sveta. Zato se vzgoja ne začne pri pravilih, ampak pri čudenju.

Papež Frančišek ne govori samo o etiki, ampak o kontemplativnem odnosu do narave. To je ena najlepših in najmanj izpostavljenih misli te okrožnice. Ko zakrni sposobnost kontemplacije, se vse spremeni v uporabnost. Zato prihodnosti ne bodo odločilno oblikovale nove tehnologije, strožji predpisi ali pravila, ampak ljudje s kontemplativnim pogledom na svet. ◀